

Nieuwsgierigheid naar biologisch telen groeit

Ruim vierhonderd bezoekers trok de open middag van Natural Living and Growth op het bedrijf van John en Johanna Huiberts in Sint Maartensvlotbrug. Telers, bemiddelaars en handelaren kwamen zich oriënteren op de ecologische en biologische bolenteelt. Er viel in ieder geval genoeg te leren.

Tekst: Arie Dwarswaard
Fotografie: Arie Dwarswaard, René Faas

Twee jaar geleden was de biologische teelt van bloembollen in Nederland nauwelijks onderwerp van gesprek. Niet dat er geen enkel initiatief genomen was tot die tijd, integendeel. Al in de jaren negentig startten de deelnemers aan de groep Biobol met deze vorm van telen. Afgezien van afzet in de broeierij was er van veel belangstelling nauwelijks sprake. Typisch een marketingprobleem. Teelttechnisch kon het, maar veel kopers waren er niet. Hoe anders is het op 15 april 2016, als Natural Living and Growth een oriëntatiedag organiseert op het bedrijf van

John en Johanna Huiberts in Sint Maartensvlotbrug, en telers, bemiddelaars en exporteurs massaal de moeite nemen om hun nieuwsgierigheid te voeden. In totaal kwamen er ruim vierhonderd belangstellenden naar het bedrijf om in gesprek te gaan met standhouders en te luisteren naar sprekers tijdens de lezingencyclus. Kern van die lezingen: vragen zijn er nog genoeg, maar de tijd is rijp voor meer biologische bloembollen. Hoeveel? Dat zal de tijd leren.

KRAAMKAMER

Gedeputeerde Jaap Bond van de provincie Noord-Holland is zich zeer bewust van het belang van milieubewust, duurzaam telen

in zijn provincie. "In Noord-Holland staat de helft van het totale areaal bloembollen. Op milieugebied heeft de sector al veel gepresteerd. Sinds de instelling van het Doelgroepenoverleg in 1995 is het aantal overschrijdingen met gewasbeschermingsmiddelen met tachtig procent afgenomen. Dat zijn prima prestaties, maar we zijn er nog niet. Veel hangt daarbij af van de bereidheid van de ondernemer. Dat geldt bijvoorbeeld voor de aanpak van erfmissie en het verminderen van het fosfaat in het oppervlaktewater." Bond noemde de biologische teelt interessant als innovatiebron. "De biologische landbouw is een kraamkamer van veel innovaties."

Bond maakte duidelijk dat de provincie graag wil meewerken om geld bijeen te brengen voor stimulering van de biologische teelt. Dat is inmiddels al gelukt met een EFRO-subsidie van 2,5 miljoen euro, dat de provincie verdubbelt. Voorzitter Rob Tamis van NLG gaf aan blij te zijn met dit bedrag. "Hiermee kan de provincie heel wat projecten financieren."

WEERBARSTIG

De toekomst is mooi, maar de praktijk weerbarstig, zo stelde Maaïke Raaijmakers van Bio-

next, de branchevereniging voor de biologische sector. "Een aantal ondernemers teelt al lang biologisch, maar blijft knelpunten tegenkomen. Daarom is het goed als er meer deelnemers komen. Dat kan de innovatie stimuleren." Raaijmakers ziet dat de tijd voor biologische producten gunstiger wordt. "Er is een tekort aan biologische melk. Biologische bollen lagen bij Albert Heijn in het schap en staan inmiddels ook op Keukenhof. Ik verwacht dat de vraag toeneemt en zie ook dat verschillende handelspartijen hiermee serieus aan de slag gaan. De uitdaging is echter wel dat er meer kwekers komen dan alleen John Huiberts."

.....

'Biologisch telen is een langzame manier van rijk worden'

.....

Wat Raaijmakers veel hoort van ondernemers die wel willen, maar toch besluiten om het niet te doen, is de lange omschakeltijd van twee jaar. "Mijn advies zou dan ook zijn om ook tijdens de periode van omschakeling een redelijke prijs voor de producten te betalen, zodat een teler die periode goed door kan komen. Op dit punt blijft Nederland echt achter. Het zou wat dat betreft ook goed zijn als de banken aan bedrijven in omschakeling bankgaranties zouden afgeven."

MINDER ONKRUID

Wat anderen vinden, is aardig, maar hoe vergaat het de teler zelf eigenlijk? Daar kon John Huiberts een helder antwoord op geven. Zijn aanpak bestaat vooral uit het telen van een mengsel van veel groenbemesters. "Dat zorgt voor heel veel verschillende stoffen in de grond, waardoor het bodemleven heel gevarieerd wordt en er veel voedingsstoffen vrijkomen voor de bol."

Daarnaast is Huiberts gestopt met ploegen. Hij bewerkt de grond nog wel, maar hij keert de grond niet meer om. Het planten doet hij met een ondergrasplanter door de laag groenbemesters in feite even op te tillen en de bollen er onder te stoppen. "Hoevel er nog steeds dingen niet goed gaan, zie ik wel dat we met minder onkruid te maken krijgen. Ook neemt het vochthoudend ver-

mogen toe en is de capillaire werking van de grond beter. De bodem is beter in balans. We voegen biologische middelen aan de grond toe, zoals silicium. Als de plant dat opneemt, wordt die minder aantrekkelijk voor luizen. Verder zetten we in op bloeiende akkerranden waarin zich tal van natuurlijke vijanden van luizen schuilhouden. Voor tulp is dat nog lastig, omdat de akkerranden net wat later bloeien dan de tulpen. Wat dat betreft zijn we ook nog maar net begonnen en weten we nog lang niet alles."

Wat Huiberts vooral merkt, is dat hij nu een bol teelt met een verhaal. "Dat hadden we vier jaar geleden ook niet kunnen bedenken, maar het is wel zo. We krijgen ook contact met andere bedrijven en instanties, waardoor weer nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan." Vaak genoeg krijgt hij de vraag of de teelt ook lonend is. "Biologisch telen is een langzame manier van rijk worden. Met het gevoel zit het al goed en het geld komt er aan."

Op een vraag van een van de aanwezigen wat Huiberts voor wensen had, gaf hij aan dat er meer aandacht komt voor biologische teelt in het reguliere onderwijs.

VIJF PROCENT

Letterlijk en figuurlijk uit de directe omgeving van het bedrijf van Huiberts kwam de bijdrage van Bejo Zaden uit Warmenhuisen. Sterk in groenteteeltproducten, zoals kool, venkel en uien, en sinds twintig jaar actief in de productie van biologisch zaad. In tien jaar tijd nam het aantal biologische rassen toe tot 120. Inmiddels maakt de productie van biologisch zaad vijf procent van de totale omzet uit van het bedrijf. Zelf telen ze een deel van de productie in de kas. Dat lijkt gemakkelijker, maar ook daar kunnen problemen ontstaan, zoals de ontwikkeling van luizen, zo legde Lukas Pronk van Bejo Zaden uit: "Eerst gingen we die te lijf met gekweekte lieveheersbeestjes. Die zijn de warme kassen gewend. Wij telen onze gewassen echter in koude kassen. En dus vermenigvuldigen deze lieveheersbeestjes zich niet erg snel. Daarna zijn we buiten op zoek gegaan naar lieveheersbeestjes die al vroeg in het seizoen actief waren en die hebben we in de kas uitgezet. Dat bleek beter te werken."

Bejo wil voor de buitenteelt van zaad graag samenwerken met onder meer bloembollenteelers. "We hebben een perceel in Sint Maartensbrug dat geschikt is voor de biologische teelt. Daar kunnen we prima samenwerken met andere teelten en bovendien kunnen wij daar weer van leren."

Jaap Bond

Maaïke Raaijmakers

John Huiberts

De lezingen tijdens de Oriëntatiedag van NLG trokken ruim tweehonderd belangstellenden